

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide ezimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyiltérek.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

Még egyszer a megye s ház-tartásáról.

Mióta a megyék házi pénztáráról alkotott törvény végrehajtása szóba került, ezérlele formában indult meg a kenyér (mezei) csata.

Ha oly végtelenül elszomorító nem volna, kacagnunk kellene azon komédia felett, melyet szemünk láttára többé kevésbé leplezetten azok játszanak el, kiknek összes bölcsességük a „felsőbb” helyekről nyert intések hű követésében, összes tudományuk a jelszók szajkó módra ismétlésében áll.

Megeredt ismét közigazgatásunk gyarlósága feletti divatos panaszok árja, s ugyan van-e a panaszok urak között, a ki gondolkodott volna a felett, vajjon mennyiben rossz, s miért rossz közigazgatásunk?

A — nem tudni kinek kegyelméből vagy elnézéséből — megyei hivatalos lapként viselkedő „Somogy” legutóbbi számában megjelent „Megyerendezés” című czikk, nem érinti első kérdésünket, de annál kategorikusabb hangon meri elmondani, hogy közigazgatásunk azért volt e mai napig rossz, mert „eddig csak a renyhék s kontárok között választhatunk, miután tisztviselőink nem kaptak kellő díjazást.” S ennek folytán a képesek s munkabírók a hivataloktól elmaradtak. Üdvözljük a megye tisztikarát e solemnis megtiszteltetésért, de helyükön nem kérnénk belőle.

Olvasva e jeremiádot s megtekintve az állandó választmányi javaslatát, melyet ugy látszik, a kérdéses czikk védeni van hivatva, lehetetlen elfojtanunk a szánó mosolyt. Hát a „Somogy” szerént azért van rossz közigazgatásunk, mert megyénk alispánjának s főjegyzőjének havonkénti 8 frt 33/3 krral

van ma kevesebb javadalmazása, mint leune a jövőben. Ha ez igaz, akkor valóban megérdemli megyénk, hogy „Somogy”-nak vármegyéje legyen, s haszontalan dolog volna egy szót is tovább vesztegetnünk!

De nem igaz, mert adminisztrációnk oly értelemben, a mint azt a kormány-párt, tehát a „Somogy” is érteni látszik, nemcsak nem rossz, sőt bátran oda állítható a kontinens legelső rangu adminisztrációjához. Pénz és katoná, ez a kormány előtt a mérleg, melylyel a jó vagy rossz adminisztrációt méri. No hát ott, hol ekkora adót ugy behajtanak mint nálunk, ott hol ekkora hadsereget, mozgósítás esetén legfelebb nyolcz nap alatt lábra állít a közigazgatás, ott mondjuk a hatalom szemében nem lehet rossz az adminisztráció.

Az adminisztráció azon hiányain pedig — az ázsiai állapotokon, már természetes, a melyeket mi annak tartunk — ugyan nem segít de semmit, azon néhány forint, melylyel ezután a tisztviselő jobban díjaztatni szándékolatik, mert ez állapotot a rendszer okozza.

Rossz a személy s vagyonszerzés? Ugyan hogyan fog azon segíteni a jól (?) díjazott szolgabíró, mikor a módokat az állam kivette a kezéből! Rosszak az utak? Követ csak sok pénzért adnak, az pedig kevés van — annál is kevesebb, a mennyivel többet kap a szolgabíró — azután meg a rendszer ugy hozza magával, hogy husz felé csináljuk az utat, mikor egyfelé sincs költség; no meg az a szolgabíró, írjon körömszakadtig otthon hivatalában s ne kujtorogjon az utakon, mert valahogy egy számmal kevesebb lesz a kimutatásban, s ezt már el nem tűrné a „mai kor színvonalára” emelkedett világnézet a „kor követelményeit” em-

legető, de azt megérteni sehogy sem tudó törpeség.

S a mi a kormányzat legfőbb feladata lenne, teremteni jólétet, képesíteni a népet önzélsjai elérésére, fejleszteni a köz- s személyes szabadságot? no erről ne is szóljunk, mert hát azt a jól (?) díjazott szolgabírót erre ugyan nem tanították meg praxisa s tucatszámra tett vizsgái alkalmával, de hát furesza szemmel is nézné nem egy nagyméltóság, ha ez irányban erejét megkisérteni, csak szándékozna is.

Annak a jól (?) díjazott modern szolgabírónak el kell felejtetni, hogy az apák azt tartották: „többet észszel, mint erővel.”

No de ne folytassuk, hanem térjünk az állandó választmányi javaslatára.

Bekövetkezett a mit előre láttunk. A kormány által javaslatba hozott s ennek alapján törvényhozásilag megállapított összeggel a megye be nem éri, új áldozatok kívántatnak.

Erre vonatkozólag elmondottuk már nézetünket, az állandó választmányi javaslata után sincs okunk azon változtatni.

Meg kell hoznunk az áldozatot a mennyire szükséges, de enél ne adjunk többet egy forinttal se, s a szükséges megítélésénél vegyük számba vajjon a várható eredmény, a bizonyos áldozatnak megfog-e felelni?

Ebből kiindulva a javaslatot el nem fogadhatjuk, annál kevésbé, mert a mint már elmondottuk a „Somogy” kommentáló czikke ellenében, a fizetés-felemeléstől csupán vajmi kevés eredményt várunk.

Ne kétszáz forinttal — mint javasolva van — hanem emeljék Fár tiszser ennyivel a kaposi, szigeti s atádi szol-

gabirák fizetését, azért e járasok szélső községei ugyan egy árva lépéssel sem jönnek közelebb egymáshoz, már pedig e járasokban ez az eredendő bűn; mikor van az év nem egy szakában oly gyönyörűséges ut, hogy a szolgabíró járásának egyik végétől a másikig, egy hétig sem tud elérni, ott hiába minden igyekezet, de hiába ám minden fizetés felemelés is.

Ha tehát az állandó választmány a járasok megkisebbitésének céljából még egy járas felállítását ajánlva kérné az áldozatot, azt oly szükségesnek tartanánk, mely elől kitérni nemcsak nem lehetne, de nem is volna szabad.

A fizetés felemelés szükségét, csak három tételnél fogadjuk el, a szolgabírák, az árvaszék tagjai s a kezelő személyzet fizetésének tételeinél; a szolgabíraktól megkivánja a megye, hogy ott lakjanak a hol ő akarja, az árvaszék tagjaira az új törvény új terheket rovott, a kezelő személyzetre nehezül a bürokratikus irány. Az előállott nagyobb költsékezt kárpótolni, illetve, a nagyobb munkát díjazni kell.

De nemcsak visszautasítandónak, de egyenesen az illető állások méltóságát sértőnek tartjuk, midőn az alispán és főjegyző járulékaik szág forinttal javasolatnak emeltetni; meg vagyunk győződve, tántoríthatlan hitünk, hogy Somogy megye mindenkor fog rendelkezni a közügyért buzgólkodó oly férfakkal, kik munkájukat, tehetségüket, jóakarukat nem azért ajánlják fel a közönségnek, mert havonként 8 frt 33/3 krral többet vagy kevesebbet kapnak.

Ismételjük, ne riadjunk vissza áldozattól, de nézzük meg jól, miért hozzuk meg azt.

TÁRCZA.

Tavaszi ésta.

Teljes életben ellenzennel viseltettem a geometria iránt, pedig professorom olyan kézzel fogható világgossággal magyarázta ezt a tudományt, — hogy ha harmadnapra olvastuk is meg az alapra átmérőkül oda pingált Ludolf-féle számokat — a szánk rögtön leábrázolta a pithagorasi tantételt.

Hála e tapintatos didacticának annyi tudomány mégis ragadt rám, hogy a »Népjog» négy hasábos minémiségét látva — méltó örömben Lessepsi pontossággal ki tudtam számítani, hogy az 200 négyzög cméternyi területen 5000 betűhellyel térsbült, (a ki nem hiszi olvassa meg) — s mint ilyen kivált ha sokan kívánjuk neki, hogy »nagyot nőjjon» alakilag is be fog válni vizes lepedőnek.

Ha ezzel a haladással párhuzamban régi fontra tesszük Somogy megye közönségének közvéleményét, úgy fogjuk találni, hogy a mérő rud innét Jeruzsálem felé mutat. Nagy baj azonban, hogy a decimál mázsa van divatban, a melyen a bankó vagy váltó nehezék a meggyőződés tiszszerte súlyosabb terhét is elnyomja, s hogy sokaknál a meggyőződés csak olyan bruttó-féle teher, melyről az ember gondolja ugyan hogy micsoda, de a nyilvánosság előtt »okainál fogva» nem merik kitárni, s nincs kurázsijuk mérlegbe vetni a nettót.

Na de én meg most veszem észre, hogy Kanizsai ressortjába kontárkodom, s annyira bele melegszen a méregetés tudományába, — hogy valamelyik phulgártárs — mint született mérnök — polemiába keveredik velem, s a dolog summájával a prima vista megméríti velem, hogy hány kilométer ide Bosznia az új haza — mert hiába mint igen sok más keresztény felebarátomnak nekem is a legszomorubb nótám, hogy aszongya „Az adós, az adós kinek a kendője győcs”. Ne hogy tehát még valaki azt mondhasssa, hogy deficietes mivoltomban gyökeredzik antisemitaságom, a

gyoleskendőt a számra fogva hallgatok, kijelentvén, hogyha ő Kanizsaisága a zsidót még ezután is „csaló” — »rabló» — »huncut akasztófára valónak» meri nevezni: égő non contradicó.

Menjünk inkább sétálni — az az hogy azt az 5000 betű s zaporulatot keverjük úgy össze-vissza, hogy a létre jövendő mismás hű képét nyujtsa egy már ennek előtte meg tett periferiális sétálnak, s küldjünk egy kis kóczot Gereben urnak a ki magvas kenderért kért ugyan — de mit tehetek én róla, ha erre felé leginkább csak vad kender terem. Kezdjük hát bejűrendben:

A d á n d: ennek a csinos kis mezővárosnak az a követésre méltó nevezetessége, hogy egy ujonan állított teljesen felszerelt magyar keresztény boltja van — még pedig olyan pártolásban részesítve, hogy vele szemben ma-holnap plüre esik minden conchurenz.

B á b o n y: póstát kap és galambpóstat, a ki mint mondják az itt nagyban urlgó vörheny és himlő járvány miatt nem helyezte el még »vérese» és »kányai» vetélytársak orra elől elkaparintott fészkebe emanczipált szép magát — nehogy az az udvariatlan nyavalya poste-restante agyon billogolja az argumentumot.

B e r é n y: ez a kedves falu — hol utazgatásaim közben napokig »szoktam degálni» — lévén itt a külső somogyi közmivvelődési egyesület székhelye, — melynek én is egyik remekes tagja vagyok: az alapszabályok meg vannak írva a bibliába illetéknép »hozd elő hadd iszunk», a közmivvelődésre czélzó órátiók úgy daloltatnak el, s szokszor aztán úgy ki miveljűk magunkat, hogy az elnök is »ülnök» marad, s általános helyeslés közt constatálja, hogy igazat állított Galilei, midőn azt mondta »Epuor si muove». Különben itt is lesz pósta és galambpóstat.

J u t h: ennek az a dicsőség jutott, hogy a ref. egyházmege e hó elején itt tartotta

*) És mégis mozog a föld.

közgyűlését — a midőn is három tanító fosztott meg állomásától, nem mondom, hogy minden ok nélkül — de mégis egyházi hatósághoz nem illő túlszigorúsággal. Eszembe jut itt egy hajdani nyimi kosta esete a ki állomásért versben folyamodott s az egyházmegye ezen laconicus végzést hozta kérvényére „Nyim nem enyim, Ságvár mást vár, Adánd nem adánd, Juth nem jut, kössön a talpára laput; Föl is ut, alá is ut.» A tanácsbírák között ott látuk Mátis Ferencz adófelügyelő urat is.

K á n y a: ez a kis Tolna széli község csak egy véletlenül került utamba, mivel azonban egy érdekes eset történt itt: említett teszek róla: Egy csepű rágó kökler vetődött a faluba — összezdítvén a népet a nagyszerű forstellungra, aki alig várta, hogy miként okádjia majd ez az ördögös náció a kócztól a tüzet, — unalomból még a pap, mester s jegyző is elmentek. Elkezdte az előadást kijelentvén, hogyha akad hat olyan ember a ki képes lesz az ajtó oly erővel nyomni, hogy ő nem tud rajt bejönni — azoknak 10 frtot ad, nagyobb igazság okáért elő is vette az összeget s mindenki szeme láttára belezárta a korszáros asztal fiókjába — nehogy valaki még kételkedjék is szaván. Persze rögtön vállalkozott hat markos ember, köztük maga a bíró uram is, kik egész szuffával neki dültek az ajtónak.

— Nyomjuk komaám . . .
— Szorri . . .
— Ugy-e nem gyűsz be nimét.

De nem ám, mert mire uraimék észrejöttek a kökler rájuk zárta az ajtót, s mig okkal, móddal kifeszítették az már hegyen völgyön túl járt az »entrée»-vel. — Se baj szolt a bíró a veritéket törölgötte üstökéről — itt maradt a 10 frt. ihatunk rája — „hozzék bort kocsmáros majd a lakatos kinyitja azt a fiókot.

Ki is nyitotta, de biz abban nem volt egyéb levegőnél, az az akasztófa nimét ki sanszirozta belőle a tizes bankót, s nem hagyott ott érte egyebet, mint feledékenységéből egy reppét réz tányért. Most már ha valaki

kányai ember tányérjába akar lépni csak azt a réztányért kell említeni.

M e g y e r: itt ismétlődik a pizai csoda, — a templom fatornyja hajmeresztő bukfencczel fenyegetvén a mellette járó-kelöket. A gonosz nyelvek azt is beszélik erről a toronyról, hogy a rector, a ki ritka magas ember — stande pede — minden este levezi tyuk boritónak. Na de kérem ez csak rá fogás, mert én a rektort jól ismerem — annak se verebe, se tyúkjia, logice nem is kell neki a borító.

S o m: az ittenieket valóságos pánrettegésbe tartja valami gézengúz gyujtogató, a mult héten is ötször verték félre a vészharangot s csak a folytonos éberségnek köszönhető, hogy egy-egy háznál egyszer sem esett több áldozatul. A mint hallom még most is minden nap találnak elszorva fenyegető leveleket.

T a b: itt ez idő szerént a legtöbb ember macsaszt eszik, miután pedig sok a laska evő — önként következik, hogy sok szegény magyar embernek kenyér sem jut.

U g a j v á r: Tabhoz közel esik ez a mulató hely, — mely kopár kis oáz ugyan a pusztában, de itt legalább tiszta a levegő a foghagyma szagtól, s nem fut össze a csodára 3000 bámész zsidó gyerek, ha az ember „bulsult gerjedezésében” amugy magyarosan elkurjantja magát. Tudják ezt a tabi gyerekek is — s nem tiltja fáradtságuk esténként ide kizarándokolni. Ambulatiomban is itt értem őket s a mi természetes én is elhatároztam stácziót tartani köztük.

Hanem én itt találtam magam felejteti ebbe a csárdába, azt tartom nem his megyek ma tovább innét egy tappodat sem, — szolgálon mentességem, hogy utam benyulnék az éjbe — holott szép olvasónéimtól nem követelhetem, hogy gardedám nélkül kalandozzanak velem éjnek éjszakáján — hisz ugy is tudom, hogy nem kíváncsiak noctambulációimra, tehát jó éjt, és szép álmatok.

Gereben ur pedig vigasztalódjék ha 5000 betűnél többet irtam — majd máskor meg adom —
Ambuláns.

A Szászországi Chemnitzben múlt hó 27 és 28-án tartott zsidó ellenes congressusról, közvetlen forrásból a következőkről tudósítanak bennünket: Az első ülés április 27-én tartott a kézmű iparosok házában nagyteremben — elnököt Glagan Otto Berlinből, az elnöki asztalnál jelen volt Simonyi Iván magyar képviselő mint alelnök — Schmeitzner Chemnitzből és Liebermann lovag Berlinből mint jegyzők. — Az elnök üdvözölte a németországból, ausztriából, magyarországból, oroszországból, oláh, szerb és franciaországból megjelenteket, és különösen kiemelte, hogy a más téren ellen érdekű népek és nemzetiségek, mely öröndetes egyetértésben egyesülnek, a zsidó kérdésben, mi legjobban bizonyítja a zsidó kérdés nemzetközi jellegét. Ezután Simonyi Iván fejtegette az antisemitizmus mai állását, minden téren öröndetes haladást jelezvén — még többen szólván, végül Liebermann nyilatkozására fogadtatott el, mellyel a congressus nyilatkozatja, hogy a tavali drezdai congressuson vallott elveket szigorúan fenntartja; szívesen fogad tagjának minden keresztényt, annak egyes árnyalatait, mindenki szabad lelkiismereti dolgának tartva; nem csatlakozik egy politikai párthoz sem, valamint nem áll ellentétben egyetlen sem, a világot mozgató szociális (társadalmi) bajok orvoslására a zsidó kérdés megoldását, tartja kiváló fontosságúnak. — E nyilatkozat, beható vita után elfogadtatván; felolvasott számos üdvözlő távirat a világ minden részéből — mire az első napi ülés elnök által bezárattott.

A második ülés ápril 28-án tartott ugyanott: Elsőbben felolvasattak az új folytatás érkezett nagyszámú üdvözlő levelek és táviratok, ezután Liebermann jelentést tesz az egyesületnek gyakorlati tevékenységéről; constatalja, hogy szerves tevékenység kifejtéséhez pénzre van szükség, melynek előteremtése iránt oka van alapos reményeket táplálni, a gyűlés általános helyeslése közt elhallgatja a magányi főkutforrásokat, de megemlíti a gyűjtő leveket, és tagsági díjakat, melyek eddig is öröndetes eredményt mutatnak. Elfogadja továbbá a gyűlekezet az ugynevezett Förster-féle petíció támogatását, mely 400 ezer aláírással, kéri betiltását idegen zsidók bevándorlásának, továbbá, hogy azok minden hatósági állásból kizárassanak, és az iskolák keresztény jellege fenntartassék, és a zsidók pontos összeírása hatóságilag újból elrendeltesék. — Tanácskozás alá vétetett egy oroszországi indítvány, mely szerint a zsidók, az újkor nép mozgalmáiból minden téren kizárassanak, csak így érthetvén el a keresztény ariai népek teljes kibékülése és jóléte; mi helyeseltetvén, végül Dr. Amman indítványára különös fontosnak mondatott ki: a nők részvéte a zsidó ellenes mozgalomban, különösen a zsidókkal házassággal szemben, melynek nem csak keresztény ellenes, de természetellenes volta, statisztikai adatokkal mutatott ki. — Ezek után lelkes éljenekkel a német és szász uralkodókra, elnök meleg bucsú szavai után a második gyűlés, hangos remény nyilvánulások közt, a jó ügy győzelmébe, eloszlott.

Alig mulik el nap, gyilkosság, rablás vagy zsarolási hír nélkül. A betyár uraknak minden faja örül azon böles intézkedésnek, hogy a szegény pandurnak egy évvel előbb tudtára adják, miként világga lehet. Az ember pedig csak ember, meg ha sorsa pandurságra kényszerítette is, s így bizony nem löveti agyon magát valami szívesen azon kenyérré, melyet kivésnek szájából. No a köteleltségérzet is csak volna valami, az igaz, de hát ez általában nincs nagy divatban; mért legyen éppen a pandur különb sok más állásbeli embernél. Az sem lehetetlen hogy a zsandár világ már előre veti árnyékát s a zsidó urak előre sűtkéreznek azon nap melegén, mely akkor reájok fog sütni. De hát az már csakugyan kétségtelen, hogy a ficsendibiztos urra sem valami nagy recomendáció ez a furcsa állapot. Az az egy pedig legbizonyosabb, hogy ezt türni nem lehet, azért bizton várjuk alispán urnak javaslatait a jövő gyűlésen.

Segíts magadon s az Isten is megsegít.

A zsidókérdés megoldásáról irt cikkeink során, mindenkor hangsúlyoztuk, hogy a végmegoldást, mely szerintünk csakis végelválás lehet, a törvényhozó testülettől várjuk, fentartjuk ez álláspontunkat ma is, de elérkezettnek tartjuk az időt, a velünk hason elveket valló polgártársainkat figyelmeztetni, miszerint a törvények tisztelete, a törvényhozásbani bizalom alatt, korántsem akarjuk a semmittevéssé azon fajtát ajánlani, mely kezeit öle rakva, tátott szájjal várja, míg a sült galamb belé repül, az ily bizalom vajmi nem várt gyümölcsöket teremne. A nép várna bizalommal, míg a törvényhozás intézkedik, ez meg várna szép nyugton, míg a nép kívánságát érthetően nyilvánítja; a zsidó pedig,

míg a keresztény egymást várna, zsebelne mint eddig; sőt fokozódott mértékben, mert tudja, hogy neki itt maradásra nincs. Hiába tagadja ezt a zsidó, hiába teteti magát, hogy most akar igazán magyar honfivá lenni nálunk, német a németnél, francia a francziánál, tudja ő jól, hogy ez lehetetlen, az ő hivatása legmeggyezőbb a sáska seregével; jön mint az, hajtvva a szélből vagy talán egy felsőbb végzettől, hogy ott hol leszál, letaroljon mindent, míg megjön a megváltó vihar, mely őket tova sodorja.

Érzik ők, hogy a végzetes óra közeledik, ők kik oly finom érzékkel bírnak a legkisebb haszonnak kiszámításában, lehetetlen, hogy ne éreznék meg a veszélyt, midőn az, bármi szelid alakban, legkedvesebbüket, az anyai fáradsággal összecsalat vagyont fenyegeti. Megirtuk a pozsonyi zavargások alkalmából, hogy ablakbeverés, zsidó vagyon pusztítás útján a kérdést megoldhatónak nem tartjuk; de mi sem állana távolabb tőlünk, mint a zsidó vagyon számára valami olyat vindikálni, melyre a vagyont, soha sem egyedül létezése, hanem csakis eredetének tisztasága jogosítja. A zsidókézen levő vagyon a nemzet testéből, annak vérből szaporodott, ezer meg ezer tönkre tett család vagyona folyt ez átkos kezekben össze, hogy eszközül szolgáljon, még többnek gyűjtésére; és halmozódott soha sem látott mértékben a kincs, a birtok, a pénz, szóval az érték minden neme. Milliárdokra rug ma már azon érték, mely ha eltekintünk mai zsidó birtokosától — eredeténél fogva egy óriási nemzeti vagyont képez, mely birtokost változtathat, de melynek felidulása, elpusztítása ellen mindig fel-emelnénk óvó szavunkat.

Nem is e téren óhajtuk, hogy népünk maga is tegyen, mozogjon; hanem igen is kívánjuk, hogy egyesek úgy mint községek, ragadjanak meg alkalmát, melylyel kimutatathatják, hogy megvárják törvényhozásunktól, miszerint a zsidókézen élő, mely a zsidó követelés, a zsidó birtok kérdését magában foglalja, ne térjen ki, hanem azt, mint igaz képviselői azoknak, kik őket bizalommal megválasztották, oldják meg. Erre módja van a népnek akaratát tanusítani, a nélkül, hogy törvényeinkbe ütközne, ellenségeink ellen magunkat, családunkat védeni polgári kötelesség. Mutakoznak is egyes öröndetes jelenségek és pedig ép azon téren, melyet a zsidó kiválóan csakis az ő számára teremtet térnek tekintett; nyilnak keresztény boltok, támogassuk őket; ők pedig mutassák meg, hogy a szorgalmas, becsületes keresztény kereskedő, hamis liter, üres font és Ábrahám roskatag korabeli lépéseire mért rőf nélkül is meg tudnak élni. A kereskedő után majd jön a keresztes és szaporodni fog a faluk száma, melyek jubileumokat ünnek, hogy az utolsó zsidó eltávozott. De tegyen is mindenki saját körében, jövő évben lesz a követelvény, ha addig oly mértékben haladunk, mint eddig, nem lesz követjelölt, ki a nép bizalmát kikérni is merésznélne máskép, mint biztosítván azt arról, hogy a zsidó kérdést a maga teljességében, tekintet nélkül szabadelvű cifra frázisokra, azok nyomása alatt készült emancipáló törvényekre, kész megoldani, az egyedüli jogos: a keresztény nép érdekei alapján. Elmaradhatlan ez eredmény, csak mindenki eszébe tartsa, az anynyira igaz közöndást: segits magadon és Isten is megsegít, mindaddig míg másra várunk, eredmény nem lehet, míg a város várja mit csinál a falu, a falu nézi a várost, az ur tűnődik, mit tesz a polgár ember, ez pedig gyanakodva várja, mit gondolnak az urak, addig oly állapotban vagyunk, mely önkény-

telen eszünkbe juttatja a fürjek és a gazda meséjét.

Egy buza táblában tanyát vert egy nagy fürj család; a gabna éréshez közeledett, a gazda fiával megnézte és más napra határozta a szomszédok segítségével az aratást, ezt hallván a fürjek, megrémültek és az eleségszedésből hazatért legöregebbnek elpanaszolták a veszélyt, mely őket fenyegeti. Ez mosolygott és azt mondá, ne féljétek a gazdától, ki szomszédaira bizik, és igaza lett, másnap nem arattak; ismét kijött a gazda fiával és elküldött rokonaihoz, hogy azok jöjjenek másnap aratni, a fürjek ismét féltek, de nyugton maradhattak, mert a rokonok nem jöttek. A szem már hullani kezdett, ekkor a gazda oda szólott fiához: Senki sem segít fiam, tehát lássunk magunk a munkához! De erre már aztán a főrabbi, vagy akarom mondani a főfürj is felkerekedett: menjünk fiaim, mert a gazda, a ki senkit sem várva, maga akar tenni, az tesz is.

Kanzsai.

Tudnivalók.

Somogy vármegye törvényhatósági bizottságának 1883. évi május hó 7-én s folytatóg tartandó évnegyedes közgyűlésén számos tárgy kerül tanácskozás alá, nevezetesebbek:

1. Alispáni évnegyedes jelentés.
2. Árvaszéki elnöki évnegyedes jelentés.
3. Belügyminiszeri körrendelet a megyék háztartásáról szóló törvény értelmében a járássok területei, a szolgabírói székhelyek, és a tisztviselők, segéd, kezelő és szolga személyzet létszáma iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában.
4. Ugyanannak körrendelete az uszaráról és káros hitelügyekről szóló törvény értelmében alkotandó szabályrendelet tárgyában.
5. Kereskedelmi miniszer Tolna megyének a közutak melletti fák rongálásának megállítására iránti szabályrendeletét küldi.
6. Győr vmegye és Hódmező-Vásárhely város értesítése, hogy a vasárnapi munkaszünet iránt közölt feliratot pártolta.
7. Moson vmegye átirata a névmagyarosítás körüli visszaélések iránti feliratának pártolása tárgyában.
8. Székesfehérvár város átirata a sárbogárdi szármányon kiépítése iránti feliratának pártolása tárgyában.
9. A jegyzői nyugdíjintézet igazgató választmányának félelvé jelentése.
10. A közmunka ügyekről szóló alispáni évnegyedes jelentés.
11. A f. é. februárhavi évnegyedes közgyűlésből eredt kiküldetések sora.
12. Az 1882. évi házi pénztári számadás.
13. Az 1882. évi törzsvagyon pénztári számadás.
14. Az 1882. évi tulajdon pénztári számadás.
15. Az 1882. évi közmunka pénztári számadás.
16. Az 1882. évi katonabeszállásolási alapról szóló számadás.
17. Az 1882. évi építészeti számadás.
18. Az 1882. évi betegápolási számadás.
19. Az 1882. évi árvatartalékalap számadás.
20. Az 1882. évi mértékhitelítő pénztári számadás.
21. Az 1882. évi közpénztári számadás.
22. Állandó választmány javaslata a Drávasszentmártonnál célba vett repülő híd tárgyában.
23. Ugyanannak javallata a boglár-öreglakai utvonatra szükséges kőanyag tárgyában.
24. Alsó- és Felsőszéki községek folyamodása a kutas körörségi körből való kiválás iránt.
25. Csurgoi kataszteri járásbizottság előterjesztése az egyéni felszámolások alkalmazására való rendelkezés iránt.
26. Osztópán község határozata a közlegelő egy részének felosztása iránt.
27. Csurgoi nagyközség az ottani járásbizottságnak telekkönyvi hatósággal leendő felruházására vonatkozó nyilatkozata.
28. Bélavár község nyilatkozata az ottani római katolikus iskola javára vásárolt 1/4 telek tárgyában.
29. Központi megyei állatorvos előterjesztése a hús-szemlék tárgyában.
30. Polány községnek külön közgyám tartására vonatkozó kérelme.
31. Lanczet Ferenc és társainak a fenekei híd vármentesítése iránti kérelme.
32. Szalóky Sándor műszövésznek segély iránti kérelme.

H I R E K.

— Csépan Antal alispán ur által a Kaposvárot építendő katonai lakánnya felállításához szükséges pénz beszerzése érdekében a kiküldött bizottság f. év május 5-ére délután 4 órára hivatott meg tanácskozásra.

— Halálozás. Csoma községben f. év április 30-án hunyt el Puppits Imre urodalmi gazdatisztnek széles körben tisztelt neje, 20 éves korában. Nyujtson a sors e súlyos csapása által sújtott férjnek vigaszt, az igaz részvét, melyet e gyász hir széles körben keltett. Örök béke az ifju halott poraira!

— Párbaj. F. hó 2-án két a társas körökben igen ismert közös hadseregbeli hadnagy közt véres kardpárbaj folyt le, mint haljuk egyik fél homlokán sebet kapott.

— Felhívás. A karádi-igali-lengyel-tóti egyházközség rom. kath. néptanító urat az országos tanító gyűlésre küldendő képviselő megválasztására vett az évi június 19. napjára d. e. 10 órára Karádra a tisztelettel meghívom s egyúttal felkérem, hogy minél nagyobb számmal megjelenjen sziveskedjenek; mert 50 választó után küldetik egy képviselő. Továbbá tudatom, hogy a nemes város tanácsa — felkérésre a tanító uraknak, tisztességes éjjeli szállást ingyen szíves volt felajánlani, kik azt igénybe venni akarják, jelentésk magukat a város bíróságára. A fuvar alispáni rendeleténél fogva a község ingyen kiszolgáltatni tartozik. Végül felhívom a karádi kerületi néptanító egylet tagjait, hogy mult évi hátralelékeit az alkalommal mulhatlan befizessék. Kelt Falu-Szemesen május hó 1-én 1883. Hazafiu üdvözléssel Tóth József, Karádi egyh. ker. r. k. néptanító egyletének elnöke.

— Meghívó. A „Somogy megyei orvosgyógyászati egyesület“ tagjait a f. év május 14-én d. e. 11 órákor Barcon tartandó rendez tavaszi vándor-gyűlésre ezennel tisztelettel meghívom. A gyűlés tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Felolvasás a tudóslóbról, tartja Kronberger Adolf tr., szabad eszmecsere ugyane tárgy fölött. 3. A nm. m. kir. belügyminiszer körrendelete a szájfőli és garatheli bujakok elterjedésének megállítására tárgyában. 4. Folyó egyleti ügyek. A találkozás d. e. Barcon Kronberger Adolf tr. úr lakásán leend. Kaposvárott, 1883. április 28-án. Dr. Szigeti János egyleti elnök.

— Augustin gyógyszerész gyógytárát, a mint az felírva volt, a korona utcában Kohn-féle házban megnyitotta. A gyógytár külső és belső berendezése csirre és ezelszerűségére nézve a közönség minden igényeinek megfelel.

— Mosdós községben, mint levelezőnk írja, Gál Ferenc birtokos 19 éves fia mult hó 30-án virradóra felakasztotta magát. Mint beszélnek csekély ok indította e lépésre, 29-én este egy pajtasával kártyáztatván, avval öszvesztett, minek folytán azt tetleg is bántalmazta, miért a bántalmazást őt feladással fenyegette, mitől fölélmében, választotta e ma már divatos kórrá vált, menekülési módot.

— Május 1-én tárgyalattat a kaposvári tszékelőt Kovács Erzsé csoknyai illetőségű nőnek bűnügye, vádlott nő atyjának meggyilkolása miatt áll vád alatt, miután azonban valódtól azt állítja, hogy a főügyere midőn helyéről levette véletlenül sült el, és körülmények merültek fel, melyek kiderítése a dolog elbírálása előtt szükségesnek látszott, a törvényszék újabb tanuk berendelése céljából, a tárgyalást elhalasztotta.

— Az ellenőri állást Kaposvár képviselő testülete Május 1-én töltötte be, megválasztván szavazat többséggel Kelemen Róbertet e tisztségre, tekintve azonban az állás fontosságát e választás csak új évig érvényes, a midőn, a megválasztott képességéről meggyőződve, fog a város végleg határozni.

— Somogy megye régészeti társulata f. év május hó 5-én, d. u. 3 órákor Kaposvárot gyűlést tart.

— A laska már zsidó is öl. Felső-Kakon él egy keresztes egyéb mestersegére nézve zsidó; volt már bérlő, ispán, de azok a gescheftnek nem menven, végre lett keresztes és élt a lukafai úvegeken töle telhető becsületben. A most mullott zsidó husvétkor, a Rebachból azonban nem jutott a laskára, tiszteszlár óta az chez megválasztató listt nagyon megrádgult, nagyon ovatossá levén a boltba járó leányok, miután pedig vér nélkül zsidó husvét már még sem mulhat el, ezt a keresztes buzgó felesége annyira szívére vette, hogy a maga torkát metszette el. Haljuk a szatmári reformáló zsidók a laska evést csak két napra akarják kötelezőnek meghagyni, hisszük lesz a keresztényeknek arra gondjuk, hogy a szükséges ingredientia egy általán hiányozzék belőle.

— Faiszon, Kund Béla földbirtokoshoz április hó 29-én este, két kujtorgó beizent, 40 frtot és enni valót kérve, a házi ur azonban egyiket sem küldötte nekik, de kiizent, hogy várja őket, mire a valódi vagy csak állítólagos kujtorgók eltávoztak.

— A gige-kiskorpádi uton, közel az ugynevezett Pogácsás malomhoz Dicsérdi József b. szerászlói illetőségű hely nélküli család április 30. agyon löve találtatott, tarisznyája, cseléd-könyvével és 51 frt készpénzzel hiányzik, a tettes ismeretlen.

— Sárközy Ferenc fiaid molnár ápr. 30-án este 9 óra tájban ismeretlen tettesek által ismeretlen okból meggyilkoltatott. A gyilkosok hárman voltak, arcuk befektetve és fejük kendővel bekötve; mind hárman a konyhába léptek, hol a molnár és két cselédje volt, a konyháról nyíló szobában a molnár üldögélt, a belépő egyének egy szót sem szólva

a konyhában a varba kihúzták, végre agyon lőt.

— Zalamek illetménye Alispán 2700 frt jegyző 1300 frt aljegyző 800 frt revő 1000 frt. tárnok 1100 frt árvaszéki könyv frt; de bizottság adjon a peres jövedelmei felől sek tekintetében elnök 1900 frt, széki jegyző 1200 fuvar, iroda, irgédészolgabíró 1 iktató, kiadó, ir frt, 4 á 450 frt, nok 400 frt, j a járási barom ben 3 állatorv Csáktornya szé ményenyl.

T. Szerke második évtized alatt oda jutott den ágában má lakodik a corru

E baj, so a zsidók a hiva velük hozzák ez ban teljes tiszta rokba a velük corruptiót. vevető esetet l

Nagy-Atá napkor Hausne hordozkodván la bírósági irnok í

az új lakás k palgattak, s pá lőtt gyermek hu földből. Az irn

járásbíróságnál, zsidó) törvényes latot. A hulla tétvén, constatál kifejldött gyer folytán hunyt e már halála után kikapáltatott. T előbbi lakó Hau a viselősség ut fogva a gyanu a nerné megszülve s aztán a kerth találatásokor H viselősség. Tam Hausnerné csak így a gyermek a volna meg. Karó Kommen megye által megvizsgál

adott oly értelel ké-é a hulla nem szült 15- latkor 3 hó ban van. Em nerné ellen máz azonban megma hulla Hausnern dolgot minden k is a közvélemény sem zárközhav bírő maga vette delte, miként véleménye és kozólag felülviz hogy lett erre dr. Kommen rö bíróságához beny lassa, s uj j u g y h i v a t a v i s s z a é l é s l á s á t e s z l á r i n E z azonban nem János megyei kő Lajos kaposvári gálván Hausne szerint Hausne szült és így 3 hó állván a doloz, mek ölés, vagy sőt mint a fáma értve követték e men avval vevő letet azon indó ellen ugy is nag a zsidópár bünt hogy Dr. Komme esete ez, mert rásorvos szinte a s é g i b i z o n k o r s a j á t v a p o s v á r i k i r , t ö r v k a s z t á s é r t í t é l t e m e g e m l i t j ü k i t t . K a p o s v á r r ó l é r k m e n t a z a t á d i e r m i a z o n b a n n e m

a konyhában a molnárra rohantak, őt a pitvarba kihúzták, fejét több helyen bevették és végre agyon lökték.

Zalamegye közigyelése a tisztviselőknek illetményét következőleg állapítja meg: Alispán 2700 frt, főjegyző 1900 frt, első aljegyző 1300 frt, 2-ik aljegyző 1100 frt, 3-ik aljegyző 800 frt, főszámvevő 1500 frt, alszámvevő 1000 frt, főpénztárnok és árvaszéki pénztárnok 1100 frt, megyei alpénztárnok 1000 frt, árvaszéki könyvelő 1100 frt, főügyész 1500 frt; de bizottság küldendő ki, mely véleményét adjon a peres és peren kívüli eljárások utáni jövedelmei felől s ezek iránt teendő rendelkezések tekintetében: főorvos 1500 frt, árvaszéki elnök 1900 frt, árvaszéki ülnök 1300 frt, árvaszéki jegyző 1200 frt, szolgabíró 1700 frt (a fuvar, iroda, irodahelyiségi bírellyel együtt), segédszolgabíró 1000 frt, megyei s árvaszéki iktató, kiadó, irattárnok 800 frt, 4 írnök á 500 frt, 4 á 450 frt, díjnok 400 frt, szolgabírói írnök 400 frt, járási orvos összesen 550 frt; a járási barom orvosok megszűnnek, a megyében 3 állatorvos leendő Sümeg, Egerszeg, Csáktornya székhelyvel, 800 frt és illetményvel.

Vidékről.

Nagy-Atád, ápr. 30.

T. Szerkesztő ur! A zsidó emancipáció második évtizedében, tehát igen rövid idő alatt oda jutottunk, miként közelítünk minden ágában mások kizorításával előtérbe tolakodik a corrumált zsidó elem.

E baj, sokkal nagyobb lett azóta mióta a zsidók a hivatalokban is helyt foglaltak, s velük hozzák ezen eddig még Magyarországnak teljes tisztelet és bizalmat élvező karokba a velük született fajuknak gyökerező corrumptiót. Ennek bizonyítékul a következő esetet közlöm a „Népjog“-gal:

Nagy-Atádon folyó évi Szent-György napkor Hausner nevű ujházás zsidópár kihordozkodván lakásából, azt egyik kir. járásbírósi írnök foglalta el. Az írnök nevével az új lakás kertjében kukoriczát vetendő kapálgattak, s pár kapa vágás után egy ujszülött gyermek hullát kapáltak ki a fris asztal föléből. Az írnök azonnal jelentést tett a kir. járásbírósnak, hol Kardos Antal (különben zsidó) törvényszéki aljegyzőre bízták a vizsgálatot. A hulla orvosi vizsgálat tárgyává téve, constatáltatott, hogy az egy teljesen kifejlett gyermek hullája, ki köldök-vérzés folytán hunyt el, a testén talált kapavágás már halála után érte akkor, midőn a földből kikapáltatott. Ennek bizonyították, hogy az előbbi lakó Hausnerné 15-20 nap előtt még a viselőség utolsó stadiumában volt, minél fogva a gyuan alaposnak látszott, hogy Hausner né megszülvén, gyermekét elvérzeni engedte s aztán a kertben elásta, mert a hulla megtalálatakor Hausnerné már nem látszott viselőnek. Támogatta ezen gyuan azt is, hogy Hausnerné csak pár hónapja ment férjhez, s így a gyermek a normalis idő előtt született volna meg. Kardos vizsgáló bíró az asszonyt dr. Kommen megyei járásorvos -- szinte zsidó -- általt megvizsgáltatta, ki láttelelet és véleményt adott elő értelemben, hogy Hausnerné gyermeke-é a hulla nem lehet, mert az nem csak hogy nem szült 15-20 nap előtt, de a vizsgálatkor 3 hónapos viselő állapota van. Ennek alapján a vizsgálat Hausnerné ellen már-már megszűnt. A közvélemény azonban megmaradt amellett, hogy a gyermek hulla Hausnerné gyermeke-é, s a lakosság a dolgot minden körben ingerülten vitatta; végre is a közvélemény hatása elől a kir. járásbíró sem zárkozhatván el, Jalsovitzky kir. járásbíró maga vette kezébe a vizsgálatot, s elrendelte, miként Dr. Kommen járási orvos véleménye és láttelele Hausnernéra vonatkozólag felülvizsgáltassék. — Természetesen, hogy lett erre nagy larment és gesérés, s dr. Kommen rögtön lépéseket tett, miként a bírósághoz benyújtott láttelelet elsikasztalhassa, s ujjal pótolhassa, hogy úgy hivatalos hatalmával való visszaélését és bűnpalástolását esszálári módon el tussolhassa. Ez azonban nem sikerült neki, s dr. Szigethy János megyei kórházi főorvos és Dr. Polányi Lajos kaposvári városi főorvos urak felülvizsgálván Hausnerné állapotát, constatálták, miszerint Hausnerné valóban 15-20 nap előtt szült és így 3 hónapos viselő nem is lehet. Így állván a dolog, Hausnerné bünténye, a gyermek öles, vagy gyermek gyilkossága kiderült, sőt mint a fáma mondja, azt férjével egyetértve követték el; mint mondják, Dr. Kommen avval vélekezik, hogy ő a hamis láttelelet azon indokból adta ki, mert a zsidók ellen úgy is nagy a nép ingerültsége, jobb lesz a zsidópár büntényét eltussolni. — Beszélük, hogy Dr. Kommennek nem az első ily fajta esete ez, mert már egy ízben mint járásorvos szinté adott egy nőnek s zűréségi bizonyítványt, ki ugyanakkor saját vallomása alapján a kaposvári kir. törvényszék által gyermek sikasztásért ítéltetett el. Mint jellemző tényt megemlíti itt azt is, hogy a doktor ur a Kaposvárról érkező felülvizsgáló orvosok elé ment az atádi erdőig, hogy kapacitálja őket, mi azonban nem sikerült neki.

Kiváncsiak vagyunk talál-e módot a zsidó doktor arra hogy a törvényszék elébe ne kerüljön, de kiváncsiak vagyunk arra is ám, hogy Somogyvármegye alispánja hagyja-e ez eset után még tovább is garázdálkodni hivatalában Jakob ezen élelmes ivadékat. Vidéki.

Aszaló április 26. 1883.

Midőn a »Népjog« becses lapjain — melyen kívül az igazi magyar érdeket több lap nem képviseli ezen a vidéken — olvasom, hogy szerte a hazában miként pusztítják a zsidók s miként igyekeznek tönkre tenni a kereszténységet, elszomorodik a lelkem s fájó szívvel gondolok nemzetem, szejény magyar nép ilyetén szomorú helyzetére s egyebet nem tehetvén, legfeljebb is csak sajnálkozom sorsán, sajnálkozom önmagunkon.

De elborzadok s megfagy bennem az érzés, midőn saját lakó falumban kell tapasztalnom miként gyilkolja meg a zsidó gyomorrontó vitriollal — s ki tudja mivel — kevert, spiritusos vízzel elegyített mérges pálinkájával a jó hizemű szegény magyar embert.

Az eset következő: Mult hét egyik napján egy ráksii ember utazott Aszalón keresztül. A reggeli órákban betért a kocsmába egy kis pálinkára. Sokat nem ihatott, mert utas ember lévén, még tova akart menni. Sőt még az aszalói bíróval is lett volna ügye. — Azonban szegény ember pénzért halálos nyavalyát szerzett magának; mert oly rosszul lett, hogy nem volt képes lábára állani.

Ekkor a zsidó minden irgalom nélkül kidobta a kocsmá udvarra; hol orrán-száján habos tajtékot turva, egész testében megfeketedve megszűnt mozogni, úgy annyira, hogy a körültre egybegyűlt, e csodát bámuló, néptömeg a sajnálkozás de egyszersmind az elkésereid hangján rémülve kiabálta: „aj szegény ember meghalt, megölte a zsidó pálinkája!“

E közben valami jó lelkű asszonynak eszébe jutott, hogy ő hallotta, hogy az édes tej használ a mérgezés ellen. — Gondolatát tett követte, pár pillanat alatt a betegnél temert az édes tejfel s öntöttek a szájába; de már ekkor a megdermedt test fogait csak nagy erőfeszítéssel lehetett szétnyitni. És óh csoda, a halott az édes tejfel feléledt, de mozogni nem birt. Ily tehetetlen állapotban feküdt a kocsmá udvaron reggeltől estig; a midőn a zsidó még az udvaron sem akarván a szerencsétlenné tett utast megszívni, a cigányokkal elhuzatta onnan.

Csak pár nap mulva érzett a szegény szerencsétlen ember tagjaiban annyi erőt, hogy elvánszoroghatott meztőláb, pedig előbb jó új ezizma volt a lábán mert mire magához tért, azt vette észre, hogy szállásbérül, kevés uti költségétől, felső ruhájától és csizmájától megfosztották hű apólui.

Keresztvén társam, magyar testvérem! Ha utad valamikor Aszalón vinne keresztül, be ne téj a kocsmába, mert ott — mint a fentebbi esetből láthatod — mérget árulnak.

Különfélek.

Üveg fonyat. A Szt.-Louisban, Amerikában, tartott kiállításban egy asztalkendő volt kiállítva fonott üvegből, mely oly lágy volt, mintha selyemből lenne. Ára 400 márk. Lehet hogy vannak oly gazdagok, kik ily kendőbe törölhetik szájukat.

Okos felelet. Egy városi hatósághoz a felsőbbes kitöltés végett tabellákat küldött; melybe beirandó volt, a lakosság száma foglalkozása s. a. t. Többek közt azon kérdés is előfordult, hogy mivel élnek legnagyobb részt a polgárok, mire a tanács azon választ írta be: hogy az eszik a mijük van.

Felreértés. „No, hát ugy e segített a ser a mit adtam, nem fáj a foga többé“, szólítja meg egy gyógyszerész a szomszéd asszonyát. „Kérem bizon meg fáj egy kissé, hanem a borbély azt mondotta ennek ugy kell lenni majd elmúlik.“ „Már miért kellene ugy lenni,“ szól a gyógyszerész, „engedje csak, csepegetek meg fogára a szerből a fájdalom bizonyosan kiáll.“ „Köszönöm“ mondja az asszony s zsebéből kivéve oda nyújtja fogát, melyet a borbélyal kihuzatott

Legnagyobb templom a világon a Péter temploma Rómában, melyben 54000 ember él. Ezután következnek a milánói, melyben 37000, továbbá a romai Pál templom, hol 32, s az imént elkészült Kölni dom, melyben 30000 embernek van helye. A londoni Pál templom és a bolognai kisebbek ugyan de azért még mindig 25,000 ájtatoskodót befogadhatnak. Ezután legnagyobb a Stambuli Haga Sofia mecset 23,000 emberre van ebben hely. A Párisi Notre-Dameban pedig 21.000. E templomok nagyságáról fogalmat szereshetünk ha összehasonlítjuk a bécsi Szent-István templommal, melyben csak 12,000 ember fér el.

Gazdászati, ipar, kereskedelem.

Meghívás, tejszövetkezet alakítása tárgyában. Tisztelt közönség! Kaposvár környékén egy tejszövetkezet megalakulása hozott indítványba. Ezennel felkérem tehát az érdekelte feleket, azaz mindazon kis-, közép- és nagybirtokosokat, valamint bérloket, kik eddig tejüket Kaposvárra szállították, vagy ezentul oda szállítani kívánják, sziveskedjenek május hó 6-án, a megyegyűlés előestéjén, d. u. 3 óra tájban a kis megye teremben ez érdeket megartandó társasgyűlékezetre megjelenni. — Hivatalos megkeresésem folytán sikerült az ujonnan ki-nevezett országos tejbiztos megjelensét is biztositanom, ki készségesnek nyilatkozott ugyanez alkalommal a tej értékesítéséről egy kis előadást tartani. — Ugyan ő a jelenlevők ez érdemben tett kérdéseire szives felvilágosítással szolgálván, — esetleg a megalakulás nehézségeinek elhárítására is segédkezet nyujthat. Ifj. Széchényi Imre gr. közigazdasági előadó.

A márczius 29-én Kaposvárott tartott lóárverésről a kaposvári körkövetkező jelentést tejt a gazdasági egylethez. Árverés alá bejelentetett összesen 237 ló, melyből tényleg árverés alá bocsájtatott 185 darab, tehát elmaradt 52 ló. A tényleg árverés alá bocsájtott lovak közül eladatott árverésen 75 db., a tulajdonosok kezén megmaradt ajánlat, illetőleg magasabb ajánlat hiányában 110 darab. Azonban a bejelentett lovak közül tulajdonosaik részint közvetlen az árverés előtt, részint közvetlen utána eladtak még 43 darabot; s így tényleg összesen 118 ló lón eladva, melyért befolyt árverés után 32,395 frt, árverésen kívül 21,355 frt, Összesen: 53,750 frt; egy ló átlag ára tehát 455 forintot tesz. Ezen eladott lovak közül: 200 frton alul eladatott 7 db 200 frttől 400 frtig 50 db 400-600 frt közt 38 db 600 frton felül 23 db Összesen: 118 db. A 600 frton fölül eladott lovak közül eladatott egy 1500 frton, egy 1100 frton, egy 1000 frton, egy 915 frton, egy 900 frton, egy 820 frton, kettő 700 frton, egy 660 frton, kettő 650 frton, egy 625 frton, egy 615 frton és egy 605 frton. Megjegyzendő, hogy az itt elősorolt adatok nem tüntetik elő az egész forgalmat, hanem jelentésünkben csak azon adatokra szoritkozunk, melyek az árverési jegyzőkönyvből és az érdekeltek bejelentéséből kétségtelenek. Hogy a magáneladás jóval nagyobb volt a kimutatott 43 darabnál, az onnan is kitünik, hogy a kaposvári vasuti állomáson idegenek 124 lovat adtak föl; pedig sok ló ugy vezetett el, sok pedig a megyében maradt. Ha már most tekintetbe vesszük ezen adatokat, s összehasonlítjuk őket az előző év adataival, bátran elmondhatjuk, hogy az elért eredmény teljesen kielégítő s meghaladja az előző év eredményét; mert igaz ugyan, hogy az elmúlt évben majdnem meg egyszer annyi ló lón bejelentve; de a tényleg eladott lovak száma 8 darabbal meghaladja a mult évi számot; s míg tavaly az átlagár 389 frt volt, az az idén 455 frtot tett; mely körülmény — tekintve, hogy ez évben a vevők száma kisebb volt, s hogy általában a hason minőségű lovak magasabb áron nem kelttek el, mint az elmúlt évben — világos bizonyítéka annak, hogy ez évben sokkal értékesebb anyag hozottat a piacra, mint ezelőtt, mi részint annak tulajdonítható, hogy ez évben sok oly neves istálló volt képviselve, mely eddig az intézmény iránti bizalmatlanságból, részint horderejének nemlétezéséből nem szerepelt, részint pedig annak, hogy a tenyésztők most már eléggé ismervén a vevők igényeit, ezekhez jobban alkalmazkodtak; végre annak is, hogy a bizottság ez évben minden bejelentett ló után 3 frt bejelentési díjat szedvén, ez által sok silány lovat, mely pedig eddig nagy számmal hozottat be, visszariasztott; mely utóbbi körülményben véljük magyarazatát találni az ideai bejelentések csekélyebb számának is.

Az eladott lovak nagy részét hazánk különböző vidékeiről, különösen Budapestről érkezett vevők, nagy részét külföldiek, köztük porosz-, bajor-, cseh-, morvaországi lakosok, leginkább pedig bécsiek, és kis részét somogyiegyek vásárolták meg.

Nem kedvező jelenség volt, hogy a cs. kir. közös hadsereg lóbeszerzési bizottsága s a tisztikar, mely eddig a legjobb vevő volt, ez évben majdnem egészen elmaradt és igen csekély vásárlásokat tett; mely jelenség okai előttünk ismeretlenek.

Nem kedvező jelenség volt az sem, hogy a földmivesek igen kevés lovat állítottak a vásárra, s ezek is kevés kivétellel olyanok voltak, melyek az igényeket vajmi csekély mérvben elégitették ki.

Mindezek alapján a bizottság ama meggyőződését fejezi ki, hogy a kaposvári lóárverés intézménye életképes, hasznos és a lótenyésztés szempontjából szükséges, s ha a gazdasági egyelet, a megyei lótenyésztési bizottság, s a tenyésztők is mindent elkövetnek, hogy az eddig észlelt hátrányokat elhárítsák, az fényes jövővel kecsegtet.

Ily hátrányok, hogy a földmivelők nem választják meg kellőleg a tenyésztés anyagot; mert másnak nem tulajdoníthatjuk ama sok hibás szerkezetű lovat, mely annak kezén található.

Jó ménekhez jó kanczák is valók; s nagy gondot és szakértelemet igényel a különemű tenyészállatok összeválasztása, mire a földmivelők kevés vagy semmi gondot sem fordítanak; pedig az értékes és silány ivadékölleveleése majdnem egy költségbe kerül.

Nagy szükség volna továbbá istállókra; mert eddig a bejelentett lovak szanaszét voltak a város különböző s gyakran igen alkalmatlan istállóiban elhelyezve, s a vevőkre nézve nagy kényelmetlenséggel járt, sok esetben lehetetlen is volt, teljes átnézetet szerzni vagy az egyedet tüzetesen megsemlélni.

Jelenleg az árverést nagy mérvben befolyásolják az időjárás viszonyosságai. Szabad ég alatt, hóban, szélben, esőben, sárban — mely körülmények közt az ideai árverés is tartatott — nem lehet kedve, türelme a vevőnek napokig utazni, egész nap álldogálni; nem mutathatja meg a ló szépségét, véralakát, midőn szőre ázott vagy a hidegtől felborzadt, lába sáros és teste a hidegtől remeg.

Ha a bizottság jó istállókkal, fűdött árverési helyiséggel rendelkeznék, hol az összes anyag vagy annak legalább nagy része együtt volna megsemlélhető, hol a lovak már árverés előtt tetszés szerinti elővolnának vezethetők, hogy azokat mindenki tüzetesen megvizsgálhassa, megismerhesse, s nem volna kénytelen jóformán egyszeri látásra vételbe bocsájtkozni; bizonyval nagyobb volna a bizalom, a vételkedv és számosan jönnének vevőkként, kiket eddig bizonyos félelem tartott vissza.

A pénztári számadást külön fogjuk be-terjeszteni

Kaposvárott, 1883. ápr. 10-én.

Somssich Andor s. k. elnök. Makfalvy Géza s. k. titkár.

A földi balhák s levéltetűk ellen, melyek annyi bajt okoznak a kertészkedőknek, biztos szernek bizonyult, a kéményekből összegyűlt finoman megtört s megszállt korom. A balhák és levéltetűk által meglepett növényeket ezzel kell behinteni. A növények az ártalmas vendégektől biztosan megszabadulnak már első használatra is, szükség esetén a behintést ismételni kell.

Kaposvári piaci árak.

Május hó 1-én.

Table with 2 columns: Item and Price. Buza 9 frt 25, Rozs 6 frt 50, Kukoricza 6 frt —, Árpa 5 frt 80, Zab 5 frt 50, Hajdina 7 frt — kr. Métermázsanként.

ÉRTESITŐ.

Szöke Dencsre. Magán levelet írunk.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. N. A kívánt számokat rögtön elküldöttük. A kértet nevelő Bpesten. T. J. Szivesen közöltük. G. K. Bpest. Megkaptuk. Közelebb ismertetjük. Lapunkat ajánljuk szives figyelmébe. K. Gy. FNa. Elküldöttük, innet a lap legpontosabban küldetük, előforduló esetben kérjük hivatalosa n reklamálnati a posta által. H. A. Cs. Igen.

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

HIRDETÉSEK.

11. szám. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a marczali kir. járásbírószág 2355. számú végzése által Linzer Károly és fia cég javára Valdner Gusztáv ellen 254 frt 87 kr. tőke, ennek 1881. év szept. hó 30. napjától számítandó 6% kamatai és eddigi összes perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 328 frtra becsült 1 cséplőgép, 3 ló, 3 szelelő rosta, 1 trüör rosta, trágya és szálmából álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 4474.1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Mesztgyenyén leendő eszközésére 1883-ik évi május hó 10-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Marczaliban, 1883-ik évi ápr. hó 22. napján.

Göz Lőrincz, kir. bírósági végrehajtó.

